

אלול תשע"ב

אופן בדיקת ה"סימנא טבא" לראש השנה

עפ"י ספרי "בדיקת המזון כהלכה" מאת הרב משה ויא

- 1. תמר יבש** – חותכים בסכין את הפרי לאורכו, פותחים ומוציאים את הגלעין. אם נראים פרוצים כהים באיזור הגלעין (שהם הפרשות של תולעת) אין להשתמש בתמר זה.
מחזיקים את התמר הפתוח כנגד מקור אור (חלון או נורה), ומתבוננים בצידו הפנימי והחיצוני אם מצוי חרק בצבע כהה. בתמר שהתייבש נוצרים גבישי סוכר לבנים שאינם סימן לנגיעות.
- 2. תמר לח** – תמרים גדולים שקליפתם חלקה וצבעה חום כהה, המשווקים בקירור. בדרך כלל נקיים ואין חיוב לבדקם.
- 3. רימון** – מתבוננים אם מצוי נקב בקליפת הפרי, שהוא סימן לחדירת תולעת. פותחים את הרימון ואם רואים איזור שהפך לחום מסירים אותו. כתמים כהים בגרגרי הרימון אינם סימן לנגיעות. רימונים הגדלים בגינה פרטית נגיעותם גבוהה.
- 4. תפוחים** – תפוחים מסוג מעולה הם בחזקת נקיים. תפוחים באיכות בינונית, מתבוננים על קליפת הפרי אם מצוי סימן של חדירת תולעת – כמין פצע חום-אפור השקוע בקליפה – ומסירים את האזור הנגוע.
- לעיתים** רחוקות, בעיקר בתפוחים מוזן ענה, מצויות כנימות בצבע חום-אפור על קליפת התפוח, הגורמות לכתמים אדומים על הקליפה. יש להסיר את הכנימות ע"י שפשוף קל בציפורן או בסכין. הכתם האדום שנוצר על הקליפה לאחר הסרת הכנימה מותר באכילה.
- 5. קרא** – בדרך כלל נקי ואין חיוב לבדוק.
- 6. רוביה טריה** – יש לפתוח את התרמילים, לבדוק אם יש בגרגרים כרסום או סימני חדירה של תולעים ולהסיר את הגרגרים הנגועים.
- 7. רוביה יבשה** – 1. הרתחה: מרתיחים את הרוביה בסיר עם מים בכמות פי שלשה מהרוביה. לאחר הרתחה מכבים ומשאירים מכוסה כשלוש שעות.
2. בדיקה: שוטחים על כף היד קומץ של 10-15 גרגרים, ומתבוננים אם מצוי כתם כהה המעיד על המצאות חרק תחת הקליפה הדקה. מניחים את כף היד השניה על הגרגרים, הופכים את כפות הידיים ובודקים באותו האופן את צידם השני של הגרגרים הגלוי כעת לעין.
במרכז גרגר הרוביה מצוי כתם כהה שאינו סימן לנגיעות וכן כתמים שטחיים בצבע כתום אינם סימן לנגיעות.

אם נמצאו שלשה גרגרים וודאי נגועים (נמצא חרק תחת הכתם הכהה שעל הקליפה הדקה) יש לפתוח את כולם ולבדקם מבפנים. אם נמצאה נגיעות רבה אין להשתמש ברוביה.

8. גזר – גזר מטיב מעולה בדרך כלל נקי מנגיעות.

9. עלי סילקא – בגידול רגיל הירק נגוע בחרקים רבים וכן מצויות רימות בתוך עובי העלה, שאינן יורדות בשום שטיפה, לכן מומלץ להשתמש רק בעלים מגידול מיוחד "ללא תולעים", הנמצא תחת השגחה מוסמכת, להשרותם במים עם מעט סבון נוזלי ולשטוף היטב כל עלה ועלה.

10. סלק אדום – יש לחתוך את הסלק לפרוסות לרוחב, בעובי של 1-1.5 ס"מ, להתבונן אם מצויה מחילה של זחל לבן ולהסיר את האיזור הנגוע.

11. כרתי – כרתי מגידול רגיל – חותכים ומסירים את איזור השורש ואת העלים הירוקים שבקצה השני. חוצים את החלק המרכזי הלבן של הכרתי לכל אורכו, מפרידים את כל השכבות ושופים שכבה שכבה תחת זרם מים תוך כדי שפשוף כל שטחה משני צידיה, באצבעות.

לחילופין אפשר להשרות את השכבות המופרדות במים עם מעט סבון נוזלי למשך 2-3 דקות ולשטוף היטב כל שכבה תחת זרם מים.

– כרתי מגידול מיוחד "ללא תולעים" (הנמצא תחת השגחה מוסמכת) – חותכים את החלק הסמוך למקום התפצלות העלים הירוקים (בערך 1/3 מהחלק הלבן) מפרידים את השכבות ושופים היטב תחת זרם מים. את החלק הלבן הסגור (2/3 הנותרים) אין צורך לפרק.

12. ראש של דג – ראש דג קרפיון, בורי וכסיף – מן הראוי להשתמש רק בראשים המשווקים בחנות הנמצאת תחת השגחה מהודרת.

– ראש דג סלמון – יש לפתחו להסיר את הזימים, לשטוף היטב ולבדוק מטפילים חומים באורך של כ- 1.5-2 ס"מ (גם בדגים הנמכרים תחת השגחה מהודרת עלולה להיות נגיעות).⁽¹²⁾

– ראשי דגים אחרים – הראש בד"כ נקי.

13. דבש – בחזקת נקי.

14. צימוקים – לנהגים להשתמש בצימוקים בר"ה – יש עדיפות להשתמש בצימוקים מיצור מיוחד "ללא תולעים". ניתן להשיג בטל: 052-7617341 03-6779765

הדרכה מפורטת בליווי תמונות הממחישות את הנגיעות ניתן לראות בספרי "בדיקת המזון כהלכה" ג' כרכים.

וכן בספר החדש באנגלית "Bedikas Hamazon"